

Sygn. akt VII Kz 578/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie - VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Jerzy Pukas

Sędziowie: SO Rafał Olszewski

SR del. Monika Maciążek (spr.)

Protokolant : sekr. sądowy Aleksandra Błachowicz - Dróżdź

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Stefana Rozmuszcza

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko A. M.

s. C. i K. z d. Z., ur. (...) w C.

skazanego za czyn z art. 177 § 1 k.k.

na posiedzeniu w dniu 29 grudnia 2016 r.

zażalenia wniesionego w dniu 26 września 2016 r.

na zarządzenie Przewodniczącego XI Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 9 września 2016 r., sygn. akt XI K 37/16

w przedmiocie uznania za bezskuteczny wniosku obrońcy skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 466 § 1 k.p.k.

postanawia

uwzględnić zażalenie i uchylić zaskarżone zarządzenie do merytorycznego rozpoznania

UZASADNIENIE

A. M. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. W toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Częstochowie Sąd uwzględnił jego wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego na rozprawie głównej i wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 r. wymierzył mu uzgodnioną karę i środki karne, w tym m.in. zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B na okres jednego roku, zobowiązując oskarżonego do zwrotu dokumentu prawa jazdy, uprawniającego do prowadzenia prawa jazdy kategorii B. Wyrok ten się uprawomocnił. W toku postępowania wykonawczego podejmowano czynności przymuszające oskarżonego do zwrotu dokumentu prawa jazdy. Jednocześnie trwało postępowanie administracyjne w zakresie cofnięcia A. M. uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi w zakresie kategorii B, skazany odwołał się od decyzji Prezydenta Miasta C. z dnia 08.07.2016 r.

W piśmie z dnia 3 sierpnia 2016 roku obrońca skazanego złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 8 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu podniesiono, że A. M.

nie złożył przedmiotowego wniosku i nie zaskarżył wyroku bez swej winy, gdyż pozostawał wówczas w błędzie co do tego, że orzeczenie wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B, nie pozbawi go uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii C i C+E. Tymczasem, jak wynika ze znowelizowanych przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, prawo jazdy nie może być wydane osobie, w stosunku do której został orzeczony prawomocnym wyrokiem Sądu zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy powołana wyżej norma ma zastosowanie także wobec osoby ubiegającej się o wydanie lub zwrot zatrzymanego prawa jazdy, a także o przywrócenie uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, C1, C, D1 lub D - w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B. W konsekwencji, jak podniósł obrońca, orzeczony wobec skazanego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, do których prowadzenia niezbędne wymagane jest prawo jazdy kategorii B, automatycznie pozbawia go wszelkich kategorii praw jazdy wymienionych w ustawie. Obrońca wskazał również, że skazany w dniu 27 lipca 2016 r. uzyskał poradę prawną w związku z decyzją Prezydenta Miasta C. wydaną w dniu 8 lipca 2016 r. w przedmiocie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi kategorii B, od której osobiście odwołał się tego samego dnia.

Zaskarżonym zarządzeniem, na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. a contrario i art. 122 § 1 k.p.k., wniosek o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku z dnia 8 kwietnia 2016 roku został uznany za bezskuteczny. W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia wskazano, że wniosek o przywrócenie terminu został złożony po upływie 7 – dniowego terminu z art. 126 § 1 k.p.k. liczonego od daty w której ustała przeszkoda do dokonania wskazanej czynności procesowej, przy czym ustalono, że A. M. w dniu 14 lipca 2016 r. odebrał odpis decyzji z dnia 8 lipca 2016 r. z uzasadnienia której powziął informacje o skutkach prawnych orzeczenia zakazu kierowania pojazdami mechanicznymi kategorii B i przyjęło tą datę jako termin ustania przeszkody. W tej sytuacji wniosek o przywrócenie terminu złożony w dniu 3 sierpnia 2016 r. uznano za spóźniony.

Powyższe zarządzenie zaskarżył A. M.. W zażaleniu zarzucił mającą wpływ na treść zarządzenia obrazę przepisów postępowania tj. art. 126 § 1 k.p.k. poprzez uznanie, że jego obrońca złożył wniosek po terminie. W tym zakresie skazany podniósł, że w jego ocenie bieg terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu rozpoczął się dopiero w dniu 27 lipca 2016 r., kiedy to otrzymał informację od prawnika o konsekwencjach decyzji z dnia 8 lipca 2016 r. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zarządzenia i merytoryczne rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 8 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie, bowiem w istocie zarządzeniem o uznaniu wniosku za bezskuteczny rozstrzygnięto kwestię o charakterze merytorycznym.

W uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia trafnie wskazano, że formalnym warunkiem rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu zawitego do dokonania czynności procesowej, jest zgodnie z art. 126 § 1 k.p.k., złożenie go w terminie 7 dni od daty ustania przeszkody, która pierwotnie doprowadziła do uchybienia terminu. W razie niezachowania tego wymogu wnioski nie wywołuje skutków prawnych i winien zostać uznany za bezskuteczny zarządzeniem prezesa sądu (przewodniczącego wydziału, upoważnionego sędziego). Należy podkreślić, co zresztą uczyniono już w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia, że w przypadku uznania, iż wniosek został złożony po terminie, nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu (por. m.in. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2014 r., III KZ 43/14, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2012r. V Kz 80/12). W związku z tym nie jest dopuszczalne analizowanie tych okoliczności sprawy, które mają bezpośrednie przełożenie na ocenę zasadności wniosku o przywrócenie terminu przez przyzmat pozostałych przesłanek przywrócenia terminu, wskazanych w art. 126 kpk. Należało skupić się wyłącznie na formalnym obliczeniu terminu do złożenia wniosku przywrócenie terminu, czyli wniesienia go przed upływem 7 dni od ustania przeszkody powodującej niedotrzymanie terminu zawitego.

Wniosek obrońcy o przywrócenie terminu oparto na założeniu, że okolicznością, która uniemożliwiła skazanemu złożenie w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 8 kwietnia 2016 r. była jego nieświadomość co do skutków prawnych orzeczenia środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B. We wniosku tym obrońca wyraźnie wskazał na datę 27 lipca 2016r. jako moment kiedy to faktycznie oskarżony uzyskał poradę prawną co do skutków prawnych decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w zakresie kategorii B. Skarżący w swoim zażaleniu wyraźnie wskazał, że bieg terminu do złożenia wniosku rozpoczął się w dniu 27 lipca 2016r. po otrzymaniu informacji od prawnika.

Tymczasem w zaskarżonym zarządzeniu przyjęto, że przeszkoda ustała z chwilą kiedy A. M. odebrał odpis decyzji Prezydenta Miasta C., na podstawie której uzyskał wiedzę odnośnie konsekwencji orzeczonego wobec niego środka karnego, czyli w dniu 14 lipca 2016 r. Kierując się takim ustaleniem Przewodniczący Wydziału uznał wniosek o przywrócenie terminu za bezskuteczny, opierając tę decyzję na wskazaniu art. 122 § 1 kpk. Zatem decyzja ta ma charakter rozstrzygnięcia formalnego, przesądza bowiem o dopuszczalności wniosku, a nie o jego zasadności.

Problem w ocenie prawidłowości zaskarżonej decyzji sprowadza się więc do rozstrzygnięcia czy badanie trafności wskazania przez stronę daty ustania przeszkody jest czynnością o charakterze formalnym, czy też merytorycznym. Biorąc pod uwagę, że podmiot, który zwraca się o przywrócenie terminu ma obowiązek wykazać, iż do określonej daty istniała przeszkoda uniemożliwiająca dokonanie określonej czynności procesowej, łatwo zauważyć, że w istocie nie chodzi o datę, ale o wskazanie okoliczności, która uzasadniałaby twierdzenie, że data taka występowała. Termin z art. 126 § 1 kpk zawsze rozpoczyna bieg od daty ustania przeszkody, a ściślej od dnia, w którym ustanie przeszkody doszło do świadomości osoby uprawnionej. Oczywiście jest, że orzekający o przywróceniu terminu zawitego musi obiektywnie ocenić czy istniała i od kiedy ustała przyczyna przywrócenia terminu. Zatem są to te same okoliczności, które uzasadniają twierdzenie, że niedotrzymanie terminu zawitego nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych. W obu przypadkach wnioskodawca podaje okoliczności uzasadniające określone twierdzenie, z którego wywodzi skutki prawne. (por. glosa Andrzeja Skowrona do postanowienia SN z 16.12.2014r. II Kz 42/14)

Z tych powodów Sąd odwoławczy przyjął stanowisko, że ustalenie innej daty ustania przeszkody do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu niż data wskazana we wniosku ma charakter merytoryczny. Jest bowiem oczywiste, że to ustalenie poprzedzone jest oceną zasadności argumentacji wnioskodawcy, a nie jedynie obliczeniem terminu i bezkrytycznym oceną zachowania tego terminu.

Zatem, abstrahując od zasadności wniosku o przywrócenie terminu, w tym także od oceny kiedy ustała przeszkoda, na którą powołuje się obrońca A. M., nie można podzielić stanowiska, wyrażonego w zaskarżonym zarządzeniu, że wniosek jest bezskuteczny, bo wniesiony po upływie terminu zawitego. Dlatego zaskarżone zarządzenie należało uchylić, a wniosek o przywrócenie terminu rozpoznać merytorycznie.